Set No. 1

Vedanta
Question Booklet No.

14P/248/5

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No. | | | | | | | | | |

Roll No. (Write the digits in words) .....

Serial No. of OMR Answer Sheet .....

Day and Date .....

.....
(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only ***blue/black ball-point pen*** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall ***except the Admit Card without its envelope***.
3. ***A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.***
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space prvided above.
5. ***On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.***
6. ***No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Queston Booklet.***
7. ***Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfairmeans.***
8. ***Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.***
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR *Answer Sheet*** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

14P/248/5

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours ***Full Marks : 450***

समय : 2 घण्टे ***पूर्णाङ्क : 450***

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. ***One mark will be deducted for each incorrect answer.*** **Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3** (तीन) अंकों का है। *प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा।* प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक *शून्य* होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.
यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

1. वेदान्तो नाम किम् ?

(1) उपनिषत्प्रमाणम् (2) व्याकरणप्रमाणम् (3) ज्योतिषप्रमाणम् (4) न्यायप्रमाणम्

2. वेदान्तशास्त्रं वर्तते ?

(1) धर्मशास्त्रम् (2) पूर्वमीमांशास्त्रम् (3) उत्तरमीमांसाशास्त्रम् (4) सांख्यम्

3. ब्रह्मसूत्रकार: क: आसीत् ?

(1) कपिल: (2) जैमिनि: (3) वादरायण: (4) गौतम:

4. अद्वैतशास्त्रप्रवर्तक: आसीत् –

(1) वाचस्पतिमिश्र: (2) रामानुजाचार्य: (3) शङ्कराचार्य: (4) मण्डनमिश्र:

5. वेदान्तपरिभाषाकार: क: आसीत् ?

(1) शङ्कर: (2) गौतम: (3) धर्मराजाध्वरीन्द्र: (4) मण्डनमिश्र:

6. वेदान्तसूत्रस्योपरि प्रथम: भाष्यकार: क: अभूत् ?

(1) रामानुजाचार्य: (2) रामानन्दाचार्य: (3) शङ्कराचार्य: (4) निम्बार्काचार्य:

7. परमपुरुषार्थ: क: वर्तते ?

(1) धर्म: (2) अर्थ: (3) काम: (4) मोक्ष:

8. अद्वैतवेदान्ते कियन्ति प्रमाणानि भवन्ति ?

(1) चत्वारि (2) पञ्च (3) षट् (4) सप्त

9. सच्चिदानन्दविग्रह: वर्तते –

(1) जीवात्मा (2) माया (3) परमात्मा (4) आचार्य:

10. धर्मराजाध्वरीन्द्रस्य परम: गुरु: आसीत् –

(1) मण्डन: (2) नृसिंह: (3) भीष्म: (4) वाचस्पति:

11. चिन्तामणौ तर्कचूडामणिटीका केन विरचिता ?

(1) वेङ्कटनाथेन (2) शङ्करेण (3) उदयनेन (4) गौतमेन

12. "न स पुरावर्तते" इति कुत्र उक्तम्।

(1) कठोपनिषदि (2) छन्दोग्योपनिषदि (3) रामायणे (4) महाभारते

13. प्रमाणस्य किं लक्षणम् ?

(1) यत्प्रत्यक्षं तत्प्रमाणम् (2) प्रमाकरणम् (3) प्रमाविषय: (4) प्रमिति:

14. घटादीनां बाध: कदा भवति –

(1) मायाबलेन (2) ब्रह्मसाक्षात्कारानन्तरम् (3) अभ्यासेन (4) वैराग्येण

15. का प्रत्यक्ष प्रमा ?

(1) माया (2) बन्ध: (3) चैतन्यम् (4) अनुमानम्

16. मन: षष्ठानीन्द्रियाणि इति कस्य वचनम् ?

(1) गीताया: (2) अमरकोशस्य (3) न्यायशास्त्रस्य (4) धर्मशास्त्रस्य

17. चैतन्यं वेदान्ते कतिविधिम् ?

(1) एकम् (2) त्रिविधम् (3) द्विविधम् (4) चतुर्विधम्

18. विषयचैतन्यं किं वर्तते ?

(1) अन्त:करणवृत्त्यवच्छिन्नचैतन्यम् (2) अन्त:करणवाच्छिन्नं चैतन्यम्

(3) घटाद्यवच्छिन्नम् (4) प्रमाणचैतन्यम्

19. वृत्ति: कतिविधा भवति ?

(1) एकविधा (2) त्रिविधा (3) पञ्चविधा (4) चतुर्विधा

20. वेदान्ते प्रत्यक्षं कति विधम् ?

(1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4) चतुर्विधम्

21. अन्त:करणावच्छिन्नं चैतन्यं किं भवति ?

(1) जीव: (2) परमात्मा (3) माया (4) स्वप्न:

22. मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरम् इति कुत्र उक्तम् –

(1) गीतायाम् (2) ईशावास्योपनिषदि

(3) श्वेताश्वतरोपनिषदि (4) महाभारते

23. मायावच्छिन्नं चैतन्यं किं भवति ?

(1) माया (2) जीव: (3) परमेश्वर: (4) भ्रम:

24. उपादानसमसत्ताककार्यापति: क: भवति ?

(1) विवर्त: (2) परिणाम: (3) भ्रम: (4) स्वप्न:

25. इन्द्रियाणि कति भवन्ति ?

(1) चत्वारि (2) पञ्च (3) सप्त (4) नव

26. चतुरिन्द्रियेण कस्य ज्ञानं भवति ?

(1) रसस्य (2) रूपस्य (3) गन्धस्य (4) स्पर्शस्य

27. स्पर्शज्ञानं केन इन्द्रियेण भवति ?

(1) श्रोत्रेन्द्रियेण (2) रसनेन्द्रियेण (3) त्वगिन्द्रियेण (4) चक्षुरिन्द्रियेण

28. घ्राणेन कस्य प्रत्यक्षं भवति ?

(1) रूपस्य (2) गन्धस्य (3) रसस्य (4) स्पर्शस्य

29. अनुमानस्य लक्षणं वर्तते ?

(1) उपमितिकरणम् (2) अनुमितिकरणम् (3) साक्षादिन्द्रियजम् (4) शब्दकरणम्

30. उपमितिकरणं भवति ?

(1) उपमानम् (2) व्याप्तिज्ञानम् (3) भ्रमज्ञानम् (4) स्वप्नज्ञानम्

31. पर्वतो वह्निमान् धूमवत्वात् इत्यत्र पक्ष: क: वर्तते –

(1) पर्वत: (2) धूम: (3) महानसम् (4) तथा च अयम् पर्वत:

32. पर्वतो वह्निमान् धूमवत्वात् इत्यत्र धूमवत्वात् किं वर्तते ?

(1) प्रतिज्ञा (2) हेतु: (3) उदाहरण (4) निगमनम्

33. अनुमानं कतिविधम् –

(1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) एकविधम् (4) चतुर्विधम्

34. वेदान्ते कति अवयवा: भवन्ति ?

(1) एक: (2) द्वौ (3) त्रय (4) चत्वार:

35. ब्रह्मभिन्नं निखिलप्रपञ्चं भवति –

(1) मिथ्या (2) सत्यम् (3) स्वप्न: (4) भ्रम:

36. पारमार्थिकी सत्ता भवति –

(1) ब्रह्मण: (2) जगत: (3) स्वप्नस्य (4) भ्रमस्य

37. व्यावहारिकी सत्ता भवति –

(1) आकाशादे: (2) ब्रह्मण: (3) मायाया: (4) भ्रमस्य

38. प्रातिभासिकी सत्ता भवति –

(1) शुक्तिरजतादे: (2) मायाया: (3) ब्रह्मण: (4) जगत:

39. उपमानस्य लक्षणं वर्तते –

(1) इन्द्रियार्थसन्निकर्षजं ज्ञानम् (2) लैङ्गिक ज्ञानम्

(3) सादृश्यप्रमाकरणम् (4) शब्दज्ञानम्

40. वाक्यजन्यज्ञाने कति करणानि भवन्ति –

(1) एकम् (2) द्वयम् (3) त्रीणि (4) चत्वारि

41. गौरश्व: पुरुषो हस्तीति वाक्यं न प्रमाणम् –

(1) आकांक्षाविरहात् (2) योग्यताविरहात् (3) आसत्त्यभवात् (4) तात्पर्याभावात्

42. बह्निना सिञ्चति इति न वाक्यम् ?

(1) आकांक्षाविरहात् (2) योग्यताविरहात् (3) आसत्त्यभवात् (4) तात्पर्याभावात्

43. लक्ष्यस्य लक्षणं वर्तते –

(1) लक्षणाविषय: (2) लक्षणाभावविषय:

(4) अन्यपदार्थविषय: (4) स्वप्नविषय:

44. लक्षणा कति विधा –

(1) एकधा (2) द्विविधा (3) त्रिविधा (4) चतुर्विधा

45. पीनो देवदत्तो दिवा न भुङ्क्ते इति प्रयोग: कस्मिन् प्रमाणे भवति?

(1) प्रत्यक्षे (2) अनुमाने (3) अर्थापत्तौ (4) उपमाने

46. अर्थापत्ति: कति विधा ?

(1) एकधा (2) द्विविधा (3) चतुर्विधा (4) त्रिविधा

47. अभावसाधकं प्रमाणं भवति –

(1) प्रत्यक्षम् (2) अनुपलब्धि: (3) अनुमानम् (4) उपमानम्

48. अभाव: कतिविध: भवति –

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

49. घटस्य मुद्गरपातानन्तरं योऽभाव: स –

(1) प्रागभाव: (2) प्रध्वंसाभाव: (3) अत्यन्ताभाव: (4) अन्योन्याभाव:

50. घटादे: उत्पत्ते:पूर्व योऽभाव: स भवति –

(1) प्रागभाव: (2) प्रध्वंसाभाव: (3) अत्यन्ताभाव: (4) अन्योन्याभाव:

51. सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म इति ब्रह्मण: लक्षणं वर्तते –

(1) स्वरूपलक्षणम् (2) तटस्थलक्षणम्

(3) अयथार्थलक्षणम् (4) मिथ्यालक्षणम्

52. निखिलजगदुपादानत्वं कस्य लक्षणं वर्तते –

(1) ब्रह्मण: (2) जीवस्य (3) मायाया: (4) भ्रमस्य

53. वायव: कति भवन्ति –

(1) त्रय: (2) चत्वार: (3) पञ्च (4) षट४

54. गुणा: कति भवन्ति –

(1) एक: (2) द्वौ (3) त्रय: (4) चत्वार:

55. प्राग्गमनवान् वायु: भवति –

(1) अपान: (2) प्राण: (3) व्यान: (4) समान:

56. वैशेष्यात्तु तद्वदस्तद्वाद: इति ?

(1) पञ्चज्ञानेन्द्रियविषये (2) पञ्चकर्मेन्द्रियविषये

(3) पञ्चीकरणविषये (4) पञ्चवायुविषये

57. ऊर्ध्वलोका: कति भवन्ति ?

(1) त्रय: (2) चत्वार: (3) सप्त (4) पञ्च

58. अधोलोका: कति भवन्ति ?

(1) एक: (2) त्रय: (3) पञ्च (4) सप्त

59. मनुष्यशरीरं भवति –

(1) अण्डजम् (2) स्वेदजम् (3) जरायुजम् (4) उद्भिज्जम्

60. वृक्षादय: भवन्ति –

(1) जरायुजा: (2) अण्डजा: (3) स्वेदजा (4) उद्भिज्जा:

61. पक्षिपन्नगादिशरीराणि भवन्ति –

(1) जरायुजानि (2) स्वेदजानि (3) अण्डजानि (4) उद्भिज्जानि

62. हिरण्यगर्भो भवति कीदृश: जीव: ?

(1) प्रथम: (2) द्वितीय: (3) तृतीय: (4) चतुर्थ:

63. प्रलयो भवति –

(1) शरीरनाश: (2) जीवनाश: (3) त्रैलोक्यनाश: (4) पृथिवीनाश:

64. प्रलय: कतिविध: भवति ?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

65. आनन्दो ब्रह्मेति व्यजानात् इति कुत्र उक्तम् ?

(1) ईशावास्योपनिषदि (2) तैत्तिरीयोपनिषदि

(3) गीतायाम् (4) धर्मशास्त्रे

66. अन्तरिन्द्रियनिग्रहो भवति –

(1) दम: (2) उपरति: (3) शम: (4) श्रद्धा

67. गुरूपदिष्टवेदान्तवाक्ये विश्वास: भवति –

(1) उपरति: (2) शम: (3) श्रद्धा (4) दम:

68. तितिक्षा भवति –

(1) इन्द्रियनिग्रहः (2) बहिरिन्द्रियंनिग्रहः (3) शीतोष्णादिद्वन्द्वसहनम् (4) विक्षेपाभावः

69. ज्ञानाग्निः सर्वकर्मणि भस्मसात् कुरुते इति कुत्र उक्तम् ?

(1) योगदर्शने (2) गीतायाम् (3) धर्मशास्त्रे (4) न्यायशास्त्रे

70. वेदान्तप्रयोजनं किं वर्तते ?

(1) शरीरस्वास्थ्यम् (2) ब्रह्मज्ञानान्मोक्षः (3) पुण्यम् (4) धनलाभः

71. भामतीकारः कः आसीत् ?

(1) उदयनाचार्यः (2) मण्डनमिश्रः (3) वाचस्पतिमिश्रः (4) गौतमः

72. "नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यते सतः" इति कुत्र उक्तम् ?

(1) श्रीमद्भगवद्गीतायाम् (2) रामायणे

(3) कठोपनिषदि (4) वेदान्तसारे

73. शास्त्रयोनित्वात् इति सूत्रं कस्य दर्शनस्य वर्तते ?

(1) न्यायस्य (2) वेदान्तस्य (3) सांख्यस्य (4) योगस्य

74. पञ्चीकरणं केषां भवति ?

(1) सूक्ष्मपञ्चभूतानाम् (2) सूक्ष्मपञ्चज्ञानेन्द्रियाणाम्

(3) सूक्ष्मपञ्चप्राणानाम् (4) सूक्ष्मपञ्चकर्मेन्द्रियाणाम्

75. माया कति गुणात्मिका भवति ?

(1) त्रिगुणात्मिका (2) चतुर्गुणात्मिका (3) पञ्चगुणात्मिका (4) षड्गुणात्मिका

76. गीतोपदेष्टा कः आसीत् ?

(1) अर्जुनः (2) सञ्जयः (3) कृष्णः (4) युधिष्ठिरः

77. कस्य काण्डस्य नाम ब्रह्मविद्या भवति ?

(1) भक्तिकाण्डस्य (2) उपासनाकाण्डस्य

(3) कर्मकाण्डस्य (4) ज्ञानकाण्डस्य

78. अर्थापत्तिः कुत्र प्रमाणं भवति ?

(1) न्याये (2) सांख्ये (3) वेदान्ते (4) योगे

79. विवर्तवादः कस्य दर्शनस्य सिद्धान्तः ?

(1) योगस्य (2) न्यायस्य (3) सांख्यस्य (4) वेदान्तस्य

80. माया कीदृशी भवति ?

(1) पूर्णा (2) स्थूला (3) सद्रूपा (4) अनिर्वचनीया

81. ब्रह्म कीदृशं भवति ?

(1) क्षणिकम् (2) अनित्यम् (3) नित्यम् (4) नवकोशात्मकम्

82. कतिकोशाः भवन्ति ?

(1) पञ्चकोशाः (2) षट्कोशाः (3) सप्तकोशाः (4) नवकोशाः

83. ब्रह्मसूत्रग्रन्थस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते –

(1) जन्माद्यस्य यतः (2) अथातो ब्रह्मजिज्ञासा (3) ईक्षतेर्नाशब्दम् (4) तत्तु समन्वयात्

84. क: अध्यास: ?

(1) अनुभव: (2) स्मृतिरूप: परत्र पूर्वदृष्टावभास:

(3) भ्रम: (4) यथार्थज्ञानम्

85. कस्य जिज्ञासा ब्रह्मसूत्रे प्रथमं प्रतिपादिता ?

(1) मायाया: (2) ब्रह्मण: (3) स्वप्नस्य (4) भ्रमस्य

86. यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते इति कुत्र उक्तम् ?

(1) गीतायाम् (2) कठोपनिषदि (3) तैत्तिरीयोपनिषदि (4) ईशावास्योनिषदि

87. शास्त्रयोनित्वात् इत्यत्र शास्त्रस्य कोऽभिप्राय: ?

(1) धर्मशास्त्रस्य (2) ऋग्वेदादे:शास्त्रस्य (3) न्यायशास्त्रस्य (4) सांख्यस्य

88. अथातो ब्रह्मजिज्ञासा इत्यत्र अथशब्द: किमर्थ: ?

(1) मङ्गलार्थ: (2) आनन्तर्यार्थ: (3) अधिकार्थ: (4) ज्ञानार्थ:

89. नि:श्रेयसफलम् किम् ?

(1) मायाज्ञानम् (2) ब्रह्मज्ञानम् (3) स्वप्नज्ञानम् (4) भ्रमज्ञानम्

90. तद्यथा कर्मचितो लोक: क्षीयते इत्यादि कस्य वाक्यम् ?

(1) गीताया: (2) धर्मशास्त्रस्य (3) कठोपनिषद: (4) छान्दोग्योपनिषद:

91. तत्त्वमसि इति कुत्र उक्तम् ?

(1) छान्दोग्योपनिषदि (2) धर्मशास्त्रे (3) रामायणे (4) ईशावास्योपनिषदि

92. मोक्षो कीदृशो भवति ?

(1) अनित्य: (2) नित्य: (3) क्षणभङ्गार: (4) अल्पकालिक:

93. ब्रह्मवेद ब्रह्मौव भवति इति कुत्र उक्तम्।

(1) मुण्डकोपनिषदि (2) गीतायाम् (3) सांख्ये (4) धर्मशास्त्रे

94. अयमात्मा ब्रह्म इति कुत्र उक्तम् ?

(1) बृहदारण्यकोपनिषदि (2) गीतायाम् (3) न्याये (4) योगे

95. भिद्यते हृदयग्रन्थिश्छिद्यन्ते सर्वसंशया इति वाक्यं कुत्र उक्तम् ?

(1) मुण्डकोपनिषदि (2) ईशावास्योपनिषदि

(3) धर्मशास्त्रे (4) सांख्ये

96. तत्तु समन्वयात् इत्यत्र तत् शब्द: कस्य बोधक: ?

(1) जीवात्मन: (2) ब्रह्मण: (3) इन्द्रियाणाम् (4) मायाया:

97. समन्वयात् इत्यस्य कोऽर्थ: ?

(1) ज्ञानात् (2) कथनात्

(3) प्रतिपादकत्वेन समनुगतत्वात् (4) अनित्यत्वात्

98. ब्रह्म भवति –

(1) सर्वज्ञम् (2) अज्ञम् (3) अनित्यम् (4) क्षणिकम्

99. विज्ञानमात्रं शून्यम् इति कस्य सिद्धान्त: ?

(1) न्यायस्य (2) बौद्धस्य (3) सांख्यस्य (4) योगस्य

100. न स पुनरावर्तते इत्यनेन ब्रह्मण: कि साध्यते ?

(1) क्षणिकत्वम् (2) सर्वज्ञत्वम् (3) नित्यत्वम् (4) एकत्वम्

101. साधनचतुष्टयसम्पन्न: क: भवति ?

(1) शास्त्रज्ञाता (2) सिद्धपुरुष: (3) अधिकारी (4) प्रमाता

102. अध्यारोप: क: वर्तते ?

(1) अतस्मिन् तद्बुद्धि: (2) भ्रमज्ञानं (3) स्वप्नज्ञानं (4) यथार्थज्ञानम्

103. तत्त्वमसि अहं ब्रह्मास्मि इत्यादि विचार: कुत्र क्रियते ?

(1) धर्मनिरूपणे (2) प्रत्यक्षनिरूपणे (3) महावाक्यार्थविचारे (4) मायाविचारे

104. सूक्ष्मशरीरमित्यस्य अर्थो भवति –

(1) अन्त:करणम् (2) मन: (3) लिङ्गशरीरम् (4) लघुशरीरम्

105. तात्पर्यस्य क्रोऽर्थ: ?

(1) मुख्योऽर्थ: (2) प्रतीतिजननयोग्यत्वम् (3) व्यंग्यार्थ: (4) लक्षणार्थ:

106. किं नाम पारमार्थिकत्वम् ?

(1) अतीतकालाबाध्यत्वम् (2) त्रिकालाबाध्यत्वम्

(3) भविष्यकालाबाध्यत्वम् (4) वर्तमानकालाबाध्यत्वम्

107. माया कया शक्त्या ब्रह्माण्डं सृजति ?

(1) आवरणशक्त्या (2) विक्षेपशक्त्या (3) ज्ञानशक्त्या (4) ब्रह्मज्ञानशक्त्या

108. शारीकसूत्रभाष्यं नाम किं भवति –

(1) वात्स्यायनभाष्यम्
(2) शङ्कराचार्यभाष्यम्
(3) योगभाष्यम्
(4) सांख्यभाष्यम्

109. वेदान्तसूत्रग्रन्थस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते –

(1) अथयोगानुशासनम्
(2) अथातो ब्रह्मजिज्ञासा
(3) अथातो धर्मजिज्ञासा
(4) यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते

110. अज्ञाने किं प्रमाणं भवति ?

(1) अहं विद्वान् इति प्रत्यक्षम्
(2) अहं सर्वज्ञ इति प्रत्यक्षम्
(3) अहं ब्रह्मास्मि इति प्रत्यक्षम्
(4) अहमज्ञ इति प्रत्यक्षम्

111. प्रतिबिम्बवाद: कुत्र लक्ष्यते?

(1) स्वप्नज्ञाने (2) शुक्तिकायां रजतम् (3) ब्रह्मज्ञाने (4) अज्ञाने

112. ब्रह्मण: अभिन्ननिमित्तोपादानत्वं कुत्र स्वीक्रियत्ते ?

(1) सांख्ये (2) योगे (3) बौद्धे (4) वेदान्ते

113. को नाम अखण्ड: ?

(1) भेदरहित:
(2) स्वजातीयविजातीयस्वगतभेदरहित:
(3) विशाल:
(4) प्रमुख:

114. सृष्टिकाले आकाशात् कस्य उत्पत्ति: भवति ?

(1) जलस्य (2) पृथिव्या: (3) वायो: (4) अग्ने:

115. सदसद्ध्याम् अनिर्वचनीयं किं भवति ?

(1) ब्रह्म (2) जीव: (3) अज्ञानम् (4) भ्रम:

116. आत्मज्ञानसाधनानि कानि भवन्ति ?

(1) भोगसाधनानि (2) श्रवणादीनि (3) गमनादीनि (4) भ्रमणादीनि

117. जन्माद्यस्य यत: इत्यत्र यत: शब्देन कस्य निर्देश: ?

(1) कार्यस्य (2) प्रपञ्चस्य (3) कालस्य (4) कारणस्य

118. इतरेतराभावानुपपत्तावित्यत्र इतरेतराभाव: क: ?

(1) धर्म: (2) भेद: (3) तादात्म्यम् (4) सामानाधिकरण्यम्

119. जगत: जन्मस्थितिनाशो यस्मात् इति कस्मिन् सूत्रे उक्तम् ?

(1) शास्त्रयोनित्वात् (2) अथातो ब्रह्मजिज्ञासा

(3) जन्माद्यस्य यत: (4) तत्तु समन्वयात्

120. एकमेवाद्वितीयं किमस्ति –

(1) माया (2) ब्रह्म (3) शरीरम् (4) इन्द्रियम्

121. वेदान्तदर्शनस्य वादो भवति –

(1) सत्कार्यवाद: (2) आरम्भवाद: (3) विवर्तवाद: (4) संघातवाद:

122. किं नाम चित्तैकाग्र्यम् ?

(1) शम: (2) दम: (3) उपरति: (4) समाधानम्

123. ब्रह्मजगत: उपादानकारणं निमित्तकारणं च वर्तते इति कस्मिन् सूत्रे उक्तम् ?

(1) अथातो ब्रह्मजिज्ञासा (2) जन्माद्यस्य यत:

(3) ततु समन्वयात् (4) शास्त्रयोनित्वात्

124. आत्मतत्त्वसाक्षात्कारस्य किं फलं भवति ?

(1) वित्तप्राप्ति: (2) स्वर्गलोकप्राप्ति: (3) मोक्षप्राप्ति: (4) पुत्रप्राप्ति:

125. श्रीमद्भगवत्पाद: क: आसीत् ?

(1) मध्वाचार्य: (2) शङ्कराचार्य: (3) बल्लभाचार्य: (4) निम्बार्काचार्य:

126. किं नाम उपनिषत् ?

(1) कर्मविद्या (2) योगविद्या (3) ब्रह्मविद्या (4) धर्मविद्या

127. क: ब्रह्मैव भवति ?

(1) धर्मवित् (2) अधर्मवित् (3) ब्रह्मवित् (4) कर्मवित्

128. ईश्वर: क: भवति ?

(1) द्वैतावच्छिन्नं चैतन्यम् (2) अद्वैतावच्छिन्नं

(3) मायावच्छिन्नं चैतन्यम् (4) प्रपञ्चावच्छिन्नं चैतन्यम्

129. ब्रह्मणोऽ द्वितीयं प्रतिपादकं किम् ?

(1) सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म (2) एकमेव अद्वितीयम्

(3) नेह नानास्ति किञ्चन (4) चिदानन्द: ब्रह्म

130. युष्मदस्मत्प्रतयगोचयोरित्यत: कस्य प्रारम्भ: ?

(1) न्यायभाष्यस्य (2) शाङ्करभाष्यस्य (3) योगभाष्यस्य (4) सांख्यभाष्यस्य

131. ब्रह्मसत्यं जगन्मिथ्या इति कस्मिन् शास्त्रे उक्तम् ?

(1) न्यायशास्त्रे (2) वैशेषिकदर्शने (3) वेदान्तशास्त्रे (4) योगशास्त्रे

132. अखिलवेदान्तवाक्यानां तात्पर्यं कुत्र भवति ?

(1) प्रपञ्चप्रतिपादने (2) पदार्थनिरूपणे (3) अद्वितीयब्रह्मप्रतिपादने (4) मायाविवेचने

133. संशयो निश्चयो गर्व: स्मरणम् इति चातुर्विध्यं कस्य उक्तम् ?

(1) प्रपञ्चस्य (2) मायाया: (3) वृत्ते: (4) जीवस्य

134. अजामेकामित्यादिना कस्य प्रतिपादनं भवति ?

(1) ब्रह्मण: (2) मायाया: (3) जीवात्मन: (4) विद्याया:

135. संशय: कस्माद्भवति ?

(1) मनसा (2) बुद्ध्या (3) अहंकारेण (4) स्मरणेन

136. इदं रजतमिति स्थले रजतस्य कीदृशी सत्ता ?

(1) व्यावहारिकी (2) प्रातिभासिकी (3) पारमार्थिकी (4) अलीका

137. स्वप्ने कीदृशी सत्ता भवति ?

(1) व्यावहारिकी (2) प्रातिभासिकी (3) पारमार्थिकी (4) अलीका

138. जगत: सत्ता कीदृशी भवति ?

(1) पारमार्थिकी (2) व्यावहारिकी (3) अलीका (4) प्रातिभासिकी

139. ब्रह्मभिन्नत्वहेतुना किं साध्यते ?

(1) वस्तुत्वम् (2) प्रपञ्चस्य मिथ्यात्वम्

(3) प्रपञ्चस्य पारमार्थिकत्वम् (4) प्रपञ्चस्य नित्यत्वम्

140. जहद् अजहद् जहदजहद् इति भेदत्रयं कस्य ?

(1) प्रपञ्चस्य (2) अज्ञानस्यं (3) लक्षणाया: (4) शक्ते:

141. वेदान्तमते वेद: कीदृश: ?

(1) पौरुषेय: (2) अपौरुषेय:

(3) पौरुषेयोऽपौरुषेयश्च (4) न पौरुषेय: नाप्यपौरुषेय:

142. अनुलब्धिप्रमाणेन किं जायते ?

(1) ज्ञानानुभव: (2) घटानुभव: (3) धर्मानुभव: (4) अभावानुभव:

143. निरतिशयं सुखं किम् ?

(1) भोग: (2) योग: (3) ब्रह्म (4) विषय:

144. विशिष्टाद्वैतस्य प्रवर्तक: क: आसीत् ?

(1) शङ्कराचार्य: (2) रामानुजाचार्य: (3) बल्लभाचार्य: (4) मध्वाचार्य:

145. तत्प्रतीतिजननयोग्यत्वमिति कस्य लक्षणम् ?

(1) वाक्यस्य (2) पदस्य (3) तात्पर्यस्य (4) पदार्थस्य

146. किं नाम पारमार्थिकत्वम् ?

(1) व्यावहारिकभिन्नत्वम् (2) व्यवहारकालाविद्यामानत्वम्

(3) व्यवहारकालाबाध्यत्वम् (4) त्रिकालाबाध्यत्वम्

147. श्रोतव्यो मन्तव्य क: भवति ?

(1) आत्मा (2) माया (3) शरीरम् (4) मन:

148. वेदान्ते कीदृशी ख्याति: प्रसिद्धा ?

(1) आत्मख्याति: (2) असत्यख्याति: (3) अनिर्वचनीयख्याति: (4) अन्यथाख्याति:

149. शास्त्रयोनित्वात् इत्यत्र योनिशब्दस्य कोऽर्थ: ?

(1) कारणम् (2) जीव: (3) ब्रह्म (4) प्रमाणम्

150. तत्त्वमसिमहावाक्ये कीदृशी लक्षणा ?

(1) जहत् (2) अजहत् (3) अजदजहत् (4) गौणी

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में ***लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त,*** लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. ***उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।***
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ***उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।***
6. ***ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।***
7. ***उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।***
8. ***प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।***
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ***ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।***
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त *केवल* ***ओ एम आर उत्तर-पत्र*** परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।